

የፖሊዮ ከትባት

ማወቅ የሚያስፈልግዎት ነገር

1 ፖሊዮ ምንድን ነው?

ፖሊዮ በቫይረስ የሚመጣ በሽታ ነው። የልጅ (የአዋቂ ሰው) ሰውነት ውስጥ በአፍ በኩል ይገባል። አንዳንድ ጊዜ በጣም ጽኑ ሕመም አያመጣም። ፖሊዮ በቫይረስ የሚመጣ በሽታ ነው። የልጅ (የአዋቂ ሰው) ሰውነት ውስጥ በአፍ በኩል ይገባል። አንዳንድ ጊዜ በጣም ጽኑ ሕመም አያመጣም።

በየደታድ ስቴትስ ውስጥ ፖሊዮ በጣም የተስፋፋ ነበር። ለፖሊዮ ከትባት ከማግኘታችን አንድ ዓመት ቀደም ብሎ በጊህ የሚቆጠሩ ሰዎችን በሽታው ሽባ ያደረጋቸውና የገለጻቸው ነበር።

2 ለምን መከተብ ያስፈልጋል?

ያሳንሰራራ የፖሊዮ ከትባት (አይፒቪ) (IPV) ፖሊዮን ሊከላከል ይችላል።

ታሪክ ፡ በ1916 ውስጥ በየደታድ ስቴትስ ውስጥ የነበረው የፖሊዮ ወረርሽኝ 6,000 ሰዎች ገድሎ ከ27,000 በላይ ሰዎችን ሽባ አድርጓል። በ1950 መጀመሪያ ዓመቶች ውስጥ በአያንዳንዱ ዓመት ከ20,000 በላይ የፖሊዮ በሽታ ምልክቶች ነበሩ። የፖሊዮ ከትባት የተጀመረው በ1955 ውስጥ ነበር። በ1960 ላይ የበሽታው ምልክቶች ቁጥር ወደ 3,000 የቀነሰ ሲሆን በ1979 ላይ 10 ያህል ብቻ ነበር። በየክልሉ በሌሎች ሀገሮች የፖሊዮ ከትባት መሳሳት በዓለም አቀፍ ደረጃ ፖሊዮን ለማጥፋት ጥረትን አፋፍሟል።

ዛሬ ፡ በ20 ዓመት ውስጥ ምንም የፖሊዮ ምልክት በየክልሉ ውስጥ አልተገለጸም። ነገር ግን በሽታው አሁንም በጥቂት የዓለም ክፍል ውስጥ በዛ ብሎ ይገኛል። በከትባቱ የተጠበቅን ባህሪን ኖር በሽታው አንደገና ለመመለስ ከሌላ ሀገር የአንድ የፖሊዮ ምልክት ብቻ ወደዚህ ሀገር መግባት ይበቃው ነበር። በሽታውን ከዓለም ጨርሶ ለማጥፋት የሚደረገው ጥረት ከተሳካ ወደፊት አንድ ቀን የፖሊዮ ከትባት አያስፈልግም ይሆናል። እስከዚያ ጊዜ ድረስ ልጆቻችንን ማስከተብ ያስፈልገናል።

3 የፖሊዮ ከትባት መከተብ ያለበት ማንኛው ሆኖ ነው?

አይፒቪ (IPV) መርፌ ሲሆን አንድ ዕድሜ መጠን አግሮ ላይ ወይም ከአንድ ላይ ለወጋ ይችላል። የፖሊዮ ከትባት ሌሎች ከትባቶች በሚሰጡበት ጊዜ ሊሰጥ ይችላል።

ልጆች
አብዛኞቹ ሰዎች በልጅነታቸው ወቅት የፖሊዮ ከትባት ሊወጡ ይገባል። በሚከተሉት ዕድሜዎች ላይ ልጆች 4 መርፌዎችን ይወጋሉ ፡
✓ በ 2 ወር ዕድሜ ላይ አንድ መርፌ ✓ በ 6-18 ወር ዕድሜ ላይ አንድ መርፌ
✓ በ 4 ወር ዕድሜ ላይ አንድ መርፌ ✓ በ 4-6 ዓመት ዕድሜ ላይ አንድ የማጠናከሪያ መርፌ

አዋቂዎች
አብዛኞቹ አዋቂ ሰዎች በልጅነታቸው ወቅት ወርፌውን ለተወጡ የፖሊዮ ከትባት አያስፈልጋቸውም። ነገር ግን ሦስት የአዋቂ ሰዎች ምድብ ለበሽታው የመጋለጣቸው ዕድል ከፍተኛ ያለ ስለሆነ የፖሊዮ ከትባትን ለመወጋት ማሳብ አለባቸው።
(1) ፖሊዮ በተዘመተመት የዓለም ክፍል የሚገዙ ሰዎች
(2) የፖሊዮ ቫይረስን ሊክሱ የሚችሉ የላቦራቶሪ ሠራተኞች
(3) ፖሊዮ የያዘውን ታማሚዎች የሚያከሙ የጤና ጥበቃ ሠራተኞች

በአዚህ ምድቦች ውስጥ የሚገኙ ለፖሊዮ የመከላከያ ከትባት ያልተወጡ አዋቂ ሰዎች የአይፒቪ (IPV) 3 መርፌዎችን መወጋት ያስፈልጋቸዋል ፣
✓ የመጀመሪያውን መርፌ በማንኛውም ጊዜ ላይ
✓ ሁለተኛውን መርፌ ከ 1 እስከ 2 ወራት በኋላ
✓ ሦስተኛውን መርፌ ከሁለተኛው መርፌ በኋላ ከ 6 እስከ 12 ወራት ውስጥ

በአዚህ ምድቦች ውስጥ የሚገኙ ከዚህ በፊት 1 ወይም 2 የፖሊዮ መርፌ ተወግተው የነበሩ አዋቂ ሰዎች ቀሪዎቹን 1 ወይም 2 ወርፌዎች መወጋት ያስፈልጋቸዋል። የቀድሞዎቹ መርፌዎች ጊዜ ቅርብ ወይም ሩቅ ቢሆንም ባይሆንም።

በአፍ የሚወሰድ የፖሊዮ ከትባት ፡ ባሁኑ ጊዜ አይታዘዝም
ሁለት ዓይነት የፖሊዮ ከትባቶች አሉ ፡ አይፒቪ (IPV) ይህ በየደታድ ስቴትስ ባሁኑ ጊዜ የሚታዘዝ ሲሆን ሌላው በአፍ የሚወሰድ የፖሊዮ ከትባት (ኦፕቪ) (OPV) ጠብቃዎቹ በአፍ የሚዋጡ ናቸው።
እስከ ቅርብ ቀን ድረስ ኦፕቪ (OPV) በየደታድ ስቴትስ ውስጥ ለሚገኙ ብዙ ልጆች ይታዘዝ ነበር። ኦፕቪ (OPV) ከሀገራችን ውስጥ ፖሊዮን ለማጥፋት የረዳን ሲሆን አሁንም በብዙዎቹ የዓለም ክፍሎች ጥቅም ላይ ይውላል።
ሁለቱም ከትባቶች ለመሽታው መከላከያ ይሰጣሉ። ነገር ግን ኦፕቪ (OPV) በሽታው ወደ ሌሎች ሰዎች አንዳይዘባ ለማገድ የተሻለ ነው። ይሁን እንጂ ጥቂት ሰዎችን (ከ2.4 ሚሊዮን አንድ ለሚሆኑትን) ኦፕቪ (OPV) ፖሊዮ ያስዛቸዋል። በፖሊዮ የመያዝ አደጋ በየደታድ ስቴትስ ውስጥ አሁን በጣም ያነሰ በመሆኑ ለኪም ሊያዘጋጅ ከሚችሉት ከተወሰኑ ሁኔታዎች በስተቀር በአፍ የሚወሰድ የፖሊዮ ከትባት ከአሁን ወዲያ ጥቅም ከጉዳቱ አንደሚይበልጥ የበሽታው አዋቂዎች ያምናሉ። የፖሊዮ መርፌ (አይፒቪ) (IPV) ለፖሊዮ መከላከያ አይሆንም። እርሶ ወይም ልጅዎ ኦፕቪ (OPV) የምትወስዱ ከሆኑት ሆኑ ኦፕቪ (OPV) መደገሚያ ከትባት መረጃ ጽሑፍ ቅጅ አንዳሰጥዎት ጠይቁ።

በአዚህ ምድቦች ውስጥ የሚገኙ ከዚህ በፊት 3 የፖሊዮ መርፌዎች (IPV ወይም OPV) ተወግተው የነበሩ አዋቂ ሰዎች የአይፒቪ (IPV) ማጠናከሪያ መርፌ መወጋት ሊያስፈልጋቸው ይችላል።
ለተጨማሪ መረጃ የጤና ጥበቃ አገልግሎት አቅራቢዎን ይጠይቁ።

4 አንዳንድ ሰዎች አይፒቪ (IPV) መወጋት የለባቸውም ወይም መቆየት አለባቸው።

- የሚከተሉት ሰዎች አይፒቪ (IPV) መወጋት የለባቸውም ፡
- የአንቲባዮቲክስ ኒዮሚሲን፣ አስትሪፕቲሚሲን ወይም ፖሊሚሲን ቢ ለአይወት የሚያሰጋ አስርጂ ናርባቸው የሚያውቁ ማናቸውም ሰዎች የፖሊዮ ክትባቱን መወጋት የለባቸውም።
 - ለፖሊዮ ክትባት ኃይለኛ አስርጂ ያላቸው ማናቸውም ሰዎች ሌላ የፖሊዮ መርፌ መወጋት የለባቸውም።

- እነዚህ ሰዎች መቆየት ያስፈልጋቸዋል ፡
- መርፌው በታዘዛቸው ወቅት በመጠኑ ወይም በጽኑ የታመሙ ማናቸውም ሰዎች የፖሊዮ ክትባት ከመወጋታቸው በፊት ሐመማቸው አስኪሻላቸው ጊዜ ድርስ መጠበቅ ያስፈልጋቸዋል። አንደ ጉንፋን የመሰለ ቀላል ሐመም ያለባቸው ሰዎች መርፌውን ሊወጡ ይችላሉ።

ለተጨማሪ መረጃ የጤና ጥበቃ አገልግሎት አቅራቢዎን ይጠይቁ።

5 አይፒቪ (IPV) ሊመጡ የሚችሉ አደጋዎች ምንድን ናቸው?

አይፒቪ (IPV) የሚወጡ አንዳንድ ሰዎች መርፌውን በተወጡበት ቦታ ላይ ሰውነታቸው የሌለበት ምልክት ይኖራቸዋል። ባህሩ ጊዜ ጥቅም ላይ የሚውለው ክትባት ከፍተኛ ችግሮችን ማስከተሉ በፍጹም አይታወቅም። እናም አባዛኞቻቸው ሰዎች በክትባቱ ምንም ችግር የለባቸውም።

ይሁን እንጂ አንደ ማንኛውም መድሐኒት መርፌ ኃይለኛ አስርጂን የመሰለ ጽኑ ችግርን ሊያስከትል ይችላል። የፖሊዮ ክትባት ጽኑ ጉዳትን ወይም ሞትን የማምጣቱ አደጋ በጣም ትንሽ ነው።

6 ኃይለኛ የመርፌ መጣላት (ሪአክሽን) ቢኖርስ?

ምን ምልክትን ማየት ያስፈልገኛል?
ያልተለመዱ ሁኔታዎች ምልክቶችን ይመልከቱ ፡ አንደ ጽኑ አስርጂ፣ ከፍተኛ ትኩሳት፣ ወይም ያልተለመደ ባህርይ የመሰሉ ሁኔታዎችን።

ጽኑ አስርጂ የሚኖር ከሆነ መርፌውን ከተወጡ በጥቂት ደቂቃዎች ወይም ሰዓቶች ውስጥ ይሆናል። የጽኑ አስርጂ ምልክቶች የትንፋሽ ማጠር፣ መድከምን ፣ የድምጽ መገርናት ወይም ማቃተት፣ የልብ ተሎ ተሎ መምታት፣ የቀዳ መጉረብረብ፣ የማዘር፣ የቀዳ መገርጣት፣ ወይም የጉርጎር ማበጥን ሊጨምሩ ይችላሉ።

- ምን ማድረግ ያስፈልገኛል?
- ለሐኪም ይደውሉ። ወይም ወደ ሐኪም የሚወስድዎትን ሰው በአስቸኳይ ይጥሩ።

- ለሐኪም ምን እንደሆነ ፣ የሆነበትን ቀን ሰዓት ፣ አንዲሁም መርፌውን መቼ እንደተወጡ ይገነዘቡ።
- የግህሲን አድቨርስ ኢቫንት ሪፖርቲንግ ሲስተም (ቪኤኤአርኤስ) (VAERS) ቅጽ በመሙላት ስለ አስርጂው ሐኪምዎን ፣ ነርሲዎን ፣ ወይም የጤና ክፍልን ይጠይቁ። ወይም ይህን ሪፖርት በቪኤኤአርኤስ (VAERS) ዌብሳይት www.vaers.org በኩል ወይም 1-800-822-7967 በመደወል ሊያሰጡ ይችላሉ።

በቪኤኤአርኤስ (VAERS) የሐኪምና ምክር አይሰጥም።

የአስርጂ ምልክቶችን ማሳወቁ በክትባቶቹ ሊመጡ የሚችሉ ችግሮችን ባለሙያዎች እንዲያውቁ ይረዳቸዋል።

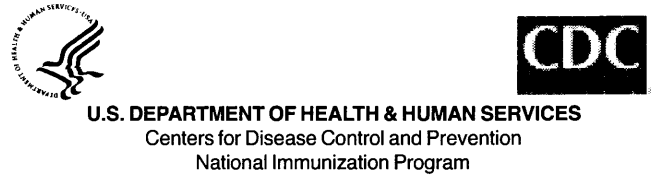
7 ብሔራዊ የክትባት ጉዳት መካኛ ፕሮግራም (The National Vaccine Injury Compensation Program)

አልፎ አልፎ እርሶ ወይም ልጅዎ ከክትባቱ ብርቱ አስርጂ ሲኖርባቸው ለተገዳው ሰው ሐኪምና ለመስጠት ለከፍተኛ ሊረዳ የሚችል የፌዴራል ፕሮግራም አለ።

ስለ ብሔራዊ የክትባት ጉዳት መካኛ ፕሮግራም (The National Vaccine Injury Compensation Program) ዝርዝር 1-800-338-2382 ይደውሉ ወይም የፕሮግራሙን ዌብሳይት www.hrsa.gov/bhpr/vicp ይጎብኙ።

8 በተጨማሪ መማር የምትለው አንደት ነው?

- ሐኪምዎን ወይም ነርሲዎን ይጠይቁ። ስለ ክትባቱ ዝርዝር መረጃ ጸሐፊ ይሰጡዎታል ወይም ስለ ሌሎች የመረጃ ምንጮች ሃሳብ ይሰጡዎታል።
- ለአካባቢዎ ወይም ለስቴት ጤና ክፍል የክትባት ፕሮግራም ይደውሉ።
- ለ Centers for Disease Control and Prevention (CDC) ይደውሉ፡
 - 1-800-232-4636 (1-800- CDC-INFO) ይደውሉ
 - የ National Immunization Program ዌብሳይት www.cdc.gov/nip ይጎብኙ።



Vaccine Information Statement
Polio (1/1/2000) - Amharic 42 U.S.C. § 300aa-26